

Vänsterpress om Kuba/USA – januari 2015

I mitten av december förra året (2014) meddelades plötsligt att Kuba och USA skulle återupprätta diplomatiska förbindelser. Samtidigt skedde ett ”fångutbyte” där en amerikansk agent fångslad på Kuba utbyttes mot tre kubaner som satt i amerikanskt fängelse.¹ De senare tillhörde ”De Fem” som dömts till livstids fängelse för att ha avslöjat terroristisk verksamhet riktad mot Kuba. Sedan dess har Kuba också friggett ett 50-tal personer som USA betecknat som ”politiska fångar”.

Det har spekulerats en hel del kring vad som orsakade denna vändning i den amerikanska politiken. Det faktum att USA i över 60 år försökt, men misslyckats med att störta den kubanska regimen, är givetvis en faktor att räkna med. Men det finns fler, t ex det faktum att Latinamerika alltmer högljutt krävt att isoleringen av Kuba måste upphöra.

I föreliggande artikelsamling behandlas och diskuteras denna och andra frågor.

Martin Fahlgren 12/1 2015

Innehåll

Arbetaren	1
<i>Kubauppgörelsen – en charmoffensiv gentemot Latinamerika</i>	<i>1</i>
Flamman	2
<i>Okunnigt och tendentiöst om Kuba.....</i>	<i>2</i>
Internationalen	4
<i>Kuba: En seger och en del risker.....</i>	<i>4</i>
Proletären.....	7
<i>Hemligt uppdrag i orkanens öga.....</i>	<i>7</i>
<i>En vändpunkt i USA:s Kubapolitik?.....</i>	<i>12</i>

¹ Se t ex [Obama: USA återupptar diplomatiska förbindelser med Kuba](#) i *Sveriges Radio* och [Nytt kapitel mellan USA och Kuba](#) i *Svenska Dagbladet*

Arbetaren

Kubauppgörelsen – en charmoffensiv gentemot Latinamerika

Johan Apel Röstlund

Arbetaren 19/12 2014

Den tidigare kubanska fången Rafael Domínguez, till höger, diskuterar med supportrar till Barack Obama efter beskedet om att de diplomatiska förbindelserna mellan USA och Kuba återupptas efter mer än 50 år.

Efter att USA återupptagit de diplomatiska förbindelserna med Kuba kan landets förbindelser med övriga Latinamerika komma att förbättras. Men beskedet från Barack Obama i onsdags kan också bero på att USA varit rädda för att länderna i Latinamerika varit på väg att närma sig Ryssland.

Efter mer än 50 års isoleringspolitik meddelade den amerikanska presidenten Barack Obama sent på onsdagseftermiddagen att landet nu tänker lätta på restriktionerna och att de ekonomiska sanktionerna mot Kuba kommer att upphävas.

– Det är naturligtvis ett stort steg, säger Dag Blanck som är föreståndare vid Svenska institutet för Nordamerikastudier vid Uppsala universitet till *Arbetaren*.

Beslutet beskrivs som de mest omfattande förändringarna som gjorts i relationerna mellan USA och Kuba sedan det av många kritiserade amerikanska handelsembargot trädde i kraft 1961. Nyheten kablades ut på kubansk tv där landets ledare Raúl Castro höll en presskonferens där han meddelade att han talat med Barack Obama i telefon.

– Vi kommer att avsluta en policy som inte längre fungerar och normalisera förhållandet mellan länderna och därmed inleda ett nytt kapitel i Amerikas historia, sade Barack Obama i ett uttalande från Vita huset i Washington.

Dag Blanck säger att beskedet kom plötsligt men inte oväntat.

- Obama har velat göra det här länge och ser nu sin chans att skapa sitt eftermäle i historien. Det finns starka intressen i USA för att relationerna mellan länderna ska bli bättre.

Hur tror du att det kan komma att påverka USA:s ganska frostiga relationer med många andra länder i Latinamerika?

– Det kommer åtminstone inte att försämra någonting. Många av de mer radikala länderna där gillar ju inte USA, det här kan komma att öppna för att landet får en mer normal ställning där.

Tror du att det funnits en rädsla hos USA för att de latinamerikanska länder som har bra förbindelser med Kuba i stället börjat närma sig Ryssland?

– Det kan det faktiskt ligga väldigt mycket i det.

Kuba fungerade på många sätt som en amerikansk koloni under första hälften av 1900-talet innan revolutionen 1959. Efter det att Sovjetunionen föll samman drabbades Kuba av en ekonomisk kris och USA:s blockad innebar att inga amerikanska företag tilläts bedriva handel med landet. Men exakt vad onsdagens besked kommer att betyda är än så länge svårt att veta, säger Dag Blanck.

– Det blir naturligtvis lättare för exilkubaner i USA att åka tillbaka och hälsa på och naturligtvis kommer det att innebära vissa ekonomiska lättnader för Kuba.

Dag Blanck säger också att kritiken mot Kuba minskat i USA de senaste åren.

– Exilkubanerna som flydde efter revolutionen börjar försvinna och får ett allt mindre inflytande.

Under onsdagen utväxlade även länderna flera fångar med varandra. USA släppte bland annat tre kubaner som suttit fängslade för spioneri och Kuba frigav 53 egna medborgare som enligt USA suttit fängslade av politiska skäl.

Samma dag som beskedet från USA och Kuba kom meddelade den colombianska Farc-gerillan att de lägger ner sina vapen på obestämt tid, rapporterar den amerikanska nyhetsajten The Daily Beast. Fredsförhandlingarna mellan Farc och den colombianska staten har pågått under två år och skötts av och på Kuba.

Flamman

Okunnigt och tendentiöst om Kuba

Eva Björklund

Flamman 5/1 2015

Äntligen! USA har gått med på att häva blockaden (på sikt) och frige de kubanska politiska fångarna. Men förhärskande svenska medier som P1 Morgon, DN och SvD underlåter att rapportera annat än det som utgår från USAs historieskrivning och terminologi.

De ifrågasätter inte USAs rätt att störta Kubas regering, konstaterar bara att de inte lyckats än. De tycks anse att USA har rätt att styra andra länders och folks politik, för att ”främja mänskliga rättigheter”. Sett mot bakgrunden av USAs problem med dessa hemmavid och på ockuperad kubansk mark (Guantanamo-lägrät) blir den mediala ingången både naiv och tendentiös. Språkbruket är genomgående USAs.

Massmedia döljer att de senaste åren har 188 av FNs medlemsstater, även alla EU-medlemmar, röstat för Kubas krav att USA ska häva sin ekonomiska, finansiella och handelsblockad mot Kuba, villkorslöst, eftersom den särskilt genom sin extraterritoriella utsträckning innebär ett brott mot internationell lag. Bara USA och Israel röstade mot.

Det handlar inte om ett enkelt embargo från USAs sida mot all handel med Kuba, utan om en blockad där USA med sin ekonomiska makt tvingar företag och banker utanför USA till mångmiljardböter under hot om att annars utestänga dem från handel med USA.

EU förhandlade 1996 fram ett undantag från USAs extraterritoriella blockadlagar. Under förutsättning att EU-ländernas ambassader på Kuba hjälpte USA-finansierade ”dissidenter” skulle europeiska bolag inte riskera bestraffning för sin omfattande handel med Kuba. Ändå har såväl svenska som andra europeiska bolag och banker drabbats av USAs sanktioner.

De flesta kubaner och övriga i USA vill ha bort blockaden

I flera år har opinionsundersökningar i USA visat klar majoritet för att normalisera förbindelserna med Kuba. Det gäller också flertalet kubaner i USA, framför allt de som bor i Florida, de allra flesta. 12 delstater har krävt det. Även i kongressen har starka krafter sedan några år velat normalisera förbindelserna. *New York Times* har nu under 2 månader varannan vecka haft långa ledarartiklar med krav på att USA ska erkänna Kuba, utväxla fångar, ta bort Kuba från sin terroristlista och acceptera att Panama inbjudit Kuba till det allamerikanska (OBS Amerika – världsdelen) toppmöte som ska äga rum där.

Ändå väljer massmedia att lägga tonvikten på den minoritet, huvudsakligen den äldre generationen kubaner med förmögenheter skapade under Batistadiktaturen, som motsätter sig lättnader. De kallar också kubaner i USA för exilkubaner, vilket är en mycket liten del. De flesta är ekonomiska utvandrare som sedan 2013 – när USA tillät det – fritt reser fram och tillbaks till sitt hemland.

Medierna väljer bara säkra kommentatorer och ”experter” som en USA-finansierad kubansk ”demokratiaktivist”, en tidigare aktivist i Folkpartiets ”biståndsorgan” Silc, som i nära samarbete med USA medverkat i försöken att störta Kubas regering, etc.

De hävdar att anledningen till Kubas intresse av att bli av med USAs blockad (vilket Kuba krävt det sedan den inleddes för 50 år sedan) är förlorat ekonomiskt stöd från Venezuela. Mer närliggande skulle annars var USAs nu totala isolering i världsdelen där alla 33 latinamerikanska och karibiska länders regeringar kräver att USA ska acceptera Kuba och häva blockaden.

Massmedia jämför också med Berlinmurens fall utan att klargöra att i detta fall är det USA som upprätthållit muren, inte Kuba.

De 5 var inte spioner

Med USAs ord kallas kubanerna spioner. *Ingen* av dem dömdes för spioneri. Tre av dem dömdes till livstids fängelse för att ha haft avsikt (svårt att bevisa) att *någon gång i framtiden* begå spioneri. René González åtalades *inte* ens för förberedelse till spioneri. Han dömdes till 2001 till 19 års fängelse för ”hantering av falska identitetshandlingar”, underlåtelse att ”anmäla sin verksamhet till USA:s justitiedepartement” och för att deltagande i en ”sammansvärjning för att skada USA”. Och Gerardo Gonzalez är inte dömd för mord (SR P1) utan för ”sammansvärjning att begå mord”, att han skulle ha känt till att kubanskt flyg skulle skjuta ner ett exilkubanskt plan över kubanskt luftrum, dock utan några bevis.

Såväl Amnesty International som FNs kommission mot godtyckliga fängslanden har konstaterat att domstolen inte var opartisk och har länge krävt att de rättsvidriga domarna ska rivas upp. Och såväl i USA som i hela världen finns en stark rörelse med krav på frigivning av De 5 för att åtgärda ett av de värre rättsövergreppen i USA:s välmatade historia.

Symptomatisk nog kallar medierna den på Kuba dömda USA-agenten Alan Gross för ”amerikanske medborgaren”, ”demokratiaktivisten”, ”hjälparbetaren”. Han var anlitad för att smugla in avancerad IT-teknologi till USA-finansierade kubanska ”dissidenter”, utrustning

som USAs blockad förhindrar andra kubaner att få tillgång till, och att rapportera om deras verksamhet.

Språkbruket är avslöjande också när det gäller förhållandet mellan USA och Kuba, det kallas ”frostigt” fast frostangreppen är ensidiga. Kuba har inte på något sätt angräpat USA, bara hävdad sin självständighet och krävt att USAs fientligheter ska upphöra. Medan USA bedriver ekonomisk krigföring och undergrävande verksamhet på Kuba.

SVTs Aktuellt gjorde enda skillnaden genom att förutom att rapportera som övriga medier intervjua den kubanska författaren i Malmö, René Vázquez Díaz. Men intervjuaren kunde inte dölja sitt missnöje med Vázquez Díaz’ svar, som inte anslöt till den rådande medieversionen. Nyheter och sanning är inte synonymer. När massmedias uppgift är att ”tillverka samtycke” så måste verkligheten manipuleras.

Internationalen

Kuba: En seger och en del risker

Fjärde Internationalen uttalande

Internationalen 7/1 2015

”De fem” är tillbaka på Kuba, här tillsammans med president Raúl Castro.

Återupptagandet av de diplomatiska förbindelserna mellan USA och Kuba och frisläppandet av tre kubaner som dömts till livstids fängelse i USA för spioneri utgör en seger för det kubanska folket. Det skriver Fjärde internationalens verkställande byrå i detta uttalande från 23 december 2014

Sedan mer än 50 år och under ett dussin presidenter har USA:s regering gjort allt för att krossa den kubanska revolutionen. Den militära invasionen vid Grisbukten 1961, sammansvärjningar för att mörda kubanska ledare, ett ekonomiskt embargo för att strypa öns liv, alla möjliga sorters påtryckningar för att isolera landet, allt har de provat för att knäcka Kuba. Som Obama erkände har denna strategi misslyckats. Kuba har stått fast inför världens

största imperialistmakt. Det har inte varit utan svårigheter, inte utan lidande, men Kuba har hållit ut och blivit ett antiimperialistiskt föredöme för hela den latinamerikanska vänstern.

När Sovjetblocket föll samman på 1990-talet under trycket från imperialismen, sina inre motsättningar och byråkratin som spelade en aktiv roll för att återupprätta kapitalismen, förutspådde många observatörer att den kubanska regimen skulle falla. Och det är sant att ön, som var beroende av sovjetisk hjälp, under det som kubanerna kallade den ”speciella perioden” gick igenom en aldrig tidigare skådad kris, och den kubanska ekonomin blev utblottad. Det tog ett decennium för ekonomin att delvis återhämta sig (med deltagande från staten men också med europeiskt kapital inom turistsektorn och senare med hjälp av venezuelansk olja), dock utan att övervinna en rad strukturella problem som hade förvärrats av det amerikanska embargot som dessutom förstärktes av Helms-Burtonlagstiftningen. Regimens byråkratisering, undertryckandet av demokratiska rättigheter och effekterna på den folkliga mobiliseringen har förvärrat situationen på ön. Förutom Raúls dotter, Mariela Castros, senaste ingripanden, bör begränsningarna av den självständiga organiseringen för kvinnor, hbtq-personer och andra förtryckta grupper också uppmärksammas.

Men trots dessa problem lyckades USA-imperialismen inte knäcka revolutionen, och det går inte att förstå detta motstånd utan att ta hänsyn till den antiimperialistiska, nationella, folkliga dynamik av socialistisk natur som revolutionen 1959 hade. Vi ska inte glömma att den kubanska revolutionen störtade den tidens besuttna klasser. Om regimen har hållit ut så beror det på att den var ett uttryck för denna underbara kubanska värdighet, folkets djupgående strävan efter nationell och folklig suveränitet, den imponerande vägran att återvända till situationen före revolutionen, då Kuba hade blivit USA:s ”bordell”. Det kubanska motståndet hade inte haft denna styrka utan revolutionens inledande erövringar, och en rad sociala framsteg speciellt i fråga om sjukvård och utbildning, i synnerhet om man jämför med andra länder i Latinamerika. Värdigheten uttrycks också i en sida hos den kubanska ledningens internationella politik: stödet till revolutionsförsök i Latinamerika på 1960-talet, Che Guevaras kamp, och stödet till de i Angola som var mot Sydafrikas apartheidregim.

Tyvärr stödde de också den sovjetiska interventionen i Tjeckoslovakien i augusti 1968. Men internationalism har alltid varit en grundläggande värdering inom utbildningen på Kuba. Även idag återspeglas det i att man har sänt läkare över hela världen, i synnerhet till Venezuela men också till Afrika, där de kubanska läkarnas och frivilligas arbete har fått internationellt erkännande för sin kamp mot ebolaviruset. Enligt miljöorganisationer som relaterar mänsklig utveckling till beräknad konsumtion av energi och resurser, är Kuba också ett exempel när det handlar om att välja en hållbar utveckling.

Motståndet har varit starkt nog för att klara av USA-imperialismens politiskt militära konfrontation, men inte för att stå emot trycket från den kapitalistiska världsmarknaden. Ännu en gång får vi en tragisk bekräftelse på att man inte kan bygga ”socialism i ett land”. Detta tryck har bestraffat och förvrängt ekonomin som inte är tillräckligt varierad – turism, monokultur av socker, utvinning av nickel – och alltför beroende av import, speciellt av basvaror. Införandet av marknadsmekanismer i den kubanska ekonomin har uppmuntrats med ”cuentapropista”-ekonomin (egenföretagande) men också uppsägningar av anställda i den offentliga sektorn, inklusive sockerföretag. Det har förstärkt och befäst ojämlikheter mellan det kubanska folkets stora majoritet och ett styrande skikt inom statsapparaten med band till den militära hierarkin och ofta i samarbete med stora kapitalistiska bolag och multinationella företag och även personer med tillgång till dollar (ett privilegium för dem med släktingar utomlands eller de som arbetar inom turistnäringen eller den bioteknologiska industrin).

Dessa ojämlikheter och stärkandet av det styrande skiktet skulle kunna utgöra grunden till en utveckling som i Vietnam eller Kina – statskapitalism och en auktoritärt byråkratisk

kommunistpartiregim – med speciella särdrag. Förutom att Kuba inte är Vietnam och än mindre Kina. Kuba befinner sig 150 kilometer från USA och står under tryck från den amerikanska imperialismen och den kubansk-amerikanska borgarklassen i Miami, och kan bara göra motstånd med hjälp av samhällsmobiliseringar och genom att fortsätta det revolutionära projektet. Ställd inför dessa motsättningar har den kubanska ledningen under de senaste åren kunnat lita till hjälp från Venezuela, speciellt genom leveranser av miljontals ton olja till priser som trotsar all konkurrens. Men på grund av svårigheterna för Maduro och regimen som kom efter Chavez kan de idag inte hjälpa Kuba på samma sätt som de har gjort under det senaste decenniet. Alltså kan man förvänta sig att den ekonomiska situationen kommer att förvärras, och att det blir viktigt att lossa greppet från USA:s blockad.

Än en gång: återupptagandet av diplomatiska förbindelser mellan USA och Kuba är bra för det kubanska folket. Men det är bara en början, embargo har fortfarande inte hävts, och vi måste fortsätta mobiliseringarna och det internationella trycket för att det ska ske.

Men även om Obamas strategi skulle tillämpas så ska vi inte låta oss luras. Den amerikanska imperialismen har inte förändrat sina mål. Strategin med politiskt militära konfrontationer har misslyckats, men USA-imperialismen kommer att försöka med en annan strategi för att få tillbaka Kuba till sin inflytelsesfär: nämligen att ”bombardera” Kuba med amerikanska varor och kapital.

Oavsett den amerikanska regeringens politik är det redan vad viktiga delar av den amerikanska kapitalismen föredrar, i synnerhet inom jordbruksindustrin, turismen, telekommunikationer, nya teknologier och flyg. Och Kubas motstånd mot denna nya strategi kan bli besvärligare än den sorts motstånd man har använt under de senaste åren.

I själva verket är en statlig kontroll av de nya handelsrelationerna avgörande för att kontrollera de ekonomiska flödenas och finanskapitalisternas undergrävande effekter. Situationen är redan oroande i och med inrättandet av en frihandelszon kring hamnen i Mariel och den nya lagen om utländska investeringar (som garanterar åtta års skattebefrielse för att locka till sig nya företag). Denna kontroll måste åtföljas av ett aktivt ingripande från folkets sida, i synnerhet som delar av den kubanska byråkratin kan göra uppgörelser för att dra fördel av de ekonomiska förändringarna. Detta är nu den centrala frågan.

En utvidgning av den kapitalistiska marknaden i Kuba är fylld av faror: bland andra ökad planlöshet, ökad ojämlikhet, hot mot den nationella suveräniteten, slut på en hållbar utveckling. Dessutom kommer USA-imperialismen säkerligen att försöka få till stånd eftergifter från den kubanska regimen (som till exempel ”handelsfrihet”) i utbyte mot att häva blockaden.

För att bekämpa dessa faror finns det inga andra sätt än mobiliseringar och folklig kontroll, att arbetarna och deras representanter kontrollerar och sköter företagen.

Traditionen av social kamp och nationell frigörelse, liksom förekomsten av anhängare till ett socialistiskt självstyre som bevarar banden till den kubanska revolutionens historia och frihetliga natur, kan – även om dessa strömningar utgör en minoritet – bli en tillgång för det kubanska folket.

Dessa strömningar har en del kontakter inom det kubanska kommunistpartiet, och deras uppfattningar och erfarenheter bör göras kända. Än en gång: för att kunna bygga vidare på den nuvarande segern och på samma gång skydda befolkningen från de sociala konsekvenserna av USA:s påtryckningar finns det inget annat sätt än att främja en mobilisering av folket och inrätta en verklig socialistisk demokrati. För att göra detta måste det skapas villkor för en demokratisk diskussion inom alla folkliga organisationer på Kuba. Det måste organiseras pluralistiska former i det kubanska kommunistpartiet och den folkliga rörelsen.

Under de nuvarande styrkeförhållandena mellan den globaliserade kapitalismen och den folkliga rörelsen på världsnivå är detta en utomordentligt svår utmaning, men den kubanska revolutionen har hållit ut i mer än 50 år mot USA-imperialismen: skulle den inte ännu en gång kunna hitta en nyskapande väg ur denna situation?

Fjärde internationalens verkställande byrå

Översättning: Göran Källqvist

Proletären

Hemligt uppdrag i orkanens öga

Dick Emanuelsson

Proletären 8/1 2015

Den kubanske agenten René González lämnade sin fru och sin 6-åriga på dotter när han 1990 "stal" ett flygplan och flög till Miami. Där mottogs han som en hjälte bland de högerextrema exilgrupperna han sedan infiltrerade.

Den 17 december släpptes de tre sista kubanerna som suttit fängslade i Miami, USA, och kunde äntligen återförenas med sina nära och kära. Därmed är alla av "De Fem" fria efter att ha suttit fängslade i 16 år. Deras "brott" var att de avslöjat exilkubanska högerextrema grupperas terrorplaner. Den svenske Latinamerikareportern Dick Emanuelsson har för Proletärens räkning i Havanna intervjuat René González, den förste av De Fem som frigavs. Han berättar om deras uppdrag i Miami och hur USA-imperialismen till slut led ett svidande politiskt nederlag och tvingades frige De Fem.

I december 1990 fick René González ordern från sin överordnade att "stjäla" ett flygplan i Havanna och flyga till Florida, USA. Han togs emot som en hjälte när han landade i Miami.

Åtta år senare greps han och fyra andra från det kubanska kontraspionaget. René González dömdes 2001 till 15 års fängelse. Hans kamrat Gerardo Hernández dömdes till två livstidsstraff plus 15 år, Fernando González fick 18 år och Ramón Labañino och Antonio Guerrero vardera ett livstidsstraff.

Men sedan den 17 december 2014 är De Fem, som de kallas på Kuba, fria efter att Barack Obama och den moderna delen av monopolkapitalet i USA insett att blockaden inte kunnat

knäcka den kubanska revolutionen och inte heller De Fem. Men där finns också insikten om att en marknad på tolv miljoner kubaner kan gå helt förlorad.

– Rättegången mot De Fem innebar ett förräderi av USA:s dåvarande president Bill Clinton mot överenskommelsen han hade ingått med Fidel. Jag gillar inte att tala om tortyr, men det var vad vi utsattes för i Miami. Men vi kom ut starkare än när vi gick in i fängelset.

Så sammanfattar René González, 57, de 16 år han tillbringade i fängelser i USA. Han var, eller är, en agent i tjänst hos det kubanska inrikesministeriet.

Hans kollegor har under mer än ett halvt sekel varit oerhört framgångsrika i att infiltrera och avslöja både de externa och interna fienderna till den kubanska revolutionen. Den som inbillar sig att en revolution kan utvecklas i fred utan att förfoga över en säkerhetstjänst begår ett strategiskt misstag och den revolutionen begravs förr eller senare.

När René González ”stal” flygplanet och flög till Miami var det en perfekt plan för att slå in dörrarna hos de kubansk-amerikanska terroristorganisationerna i södra Florida. Kort därefter inledde De Fem infiltrationen och dokumentationen av terrorplanerna mot Kuba.

– Jag hade bestämt med min fru att gå på bio på eftermiddagen. Men hon blev sittande och väntade på mig, samtidigt som jag hade landat i Miami. Det är klart att det var tungt eftersom min 6-åriga dotter också väntade på mig. Men det är uppoffringar man ibland måste göra, berättar René González när jag vill ha detaljer över hur han lämnade Kuba.

– I Miami togs jag emot som en hjälte. För ju värre du talar om Kuba desto mer uppskattas du av dessa grupper.

När René González lämnade Kuba hade den ekonomiska specialperioden inletts över hela ön. Själv kom jag dit en månad tidigare, i november 1990 och kunde se hur brutalt bränslebristen slog.

I Miami, Washington, Berlin och för den delen i Stockholm växte förhoppningarna hos politiska krafter, från högern till utrikespolitiska antikommunister inom Socialdemokraterna, om att Kuba skulle falla. Bror Perjus, socialdemokratisk chefredaktör på Mål&Medel, bjöd in en antikommunistisk generalsekreterare för fackförbundet Livs international till en presskonferens på LO-Borgen. Där kalkylerade denne att ”Castrodiktaturen har bara några månader kvar innan den faller”.

Större delen av Vänsterpartiets ledning, som precis hade strukit K:et ur namnet, började vackla i sin hållning till Kuba. Idag, 25 år senare, kan ingen anklaga Jonas Sjöstedt och V för prokubanska sympatier. ”Kuba är en politisk diktatur. [...] USA är en politisk demokrati”, har Jonas Sjöstedt krasst konstaterat.

Uttalandet skulle kunna från vilken kongressman i USA som helst. Men den kubanska revolutionen har överlevt såväl Kennedy som Obama och Sjöstedt de senaste 53 åren tack vare att den har stött sig på den viktigaste kraften i en revolution, det egna folket och folkmakten som utarbetats i demokratiska breda debatter.

När Sovjetunionen föll samman 1990 förlorade Kuba 85 procent av sin utrikeshandel. Därmed förlorade Kuba den stabila energitillförseln och den tillgång till teknologi den haft sedan revolutionens början.

Hoten från Pentagon och Miami om en invasion blev allt starkare. De gamla kubanska gods- och landägarna, som hade lämnat Kuba när jordreformen gradvis infördes i början av 1960-talet, började packa sina resväskor för att resa tillbaka till Kuba ”och ta tillbaka våra landegendomar från kommunisterna”.

För att slå tillbaka provokationerna, attentaten och terrorismen i Miami mot Kuba, skickades fem agenter till USA. René González var en av De Fem som en dag fick ordern från sin överordnade att ”stjäla” ett flygplan i Havanna, flyga till Miami och landa mitt i orkanens öga. De kände inte varandra och opererade helt oberoende för att vara så lite sårbara som möjligt i händelse av att CIA eller FBI skulle komma någon på spåren.

Men det handlade inte, påpekar René González, om spioneri mot staten USA utan om att dra fram så mycket som möjligt av terrorplanerna hos organisationerna i Miami för att undvika blodspillan på Kuba.

I en diskret lokal på en utsatt tid på en av Havannas gator träffar jag en leende René González. Under den en timmes långa intervjun berättar han om sin uppväxt i Chicago, USA, där han föddes den 13 augusti 1956. Hans föräldrar hade kommit till USA som tusentals andra karibiska immigranter.

Från USA stödde paret den kubanska 26:e-julirörelsens väpnade uppror mot den USA-stödda diktatorn Batista. Efter revolutionens seger den 1 januari 1959, började pressen mot dem i USA som stödde den nya revolutionära regeringen i Havanna att kännas. Den 2 oktober 1961, när landägare och andra av diktatorn Batistas anhängare lämnade Kuba och flög till Miami, reste René González och hans föräldrar tillbaka till Kuba för att delta i försvaret och uppbygget av sitt land.

I Kuba växte han upp som alla andra barn och vid 21 års ålder anmälde han sig som frivillig i de kubanska militära styrkorna. Tusentals kubanska militärer, däribland stridsflygaren René González, flög till undsättning för att slå tillbaka den sydafrikanska arméns invasion av Angola som stöddes av USA. Sydafrika, Zaire (nuvarande Kongo-Kinshasa), deras allierade i USA och legoknektarméer besegrades av den internationalistiska insatsen från Kuba.

Men hur lyckades då René González infiltrera terroristorganisationerna i Miami?

– Jag körde bil på väg till Miami när jag hörde ett radioprogram där ordföranden för CUPA, Cuban-American Pilots Association, talade. Mannen, kapten Eduardo Ferrer, hade varit pilot för invasionsstyrkorna i Playa Giron, Grisbukten, den 15-19 april 1961 i Kuba.

– När jag hörde vilken restaurang de gjorde intervjun från, körde jag dit och presenterade mig. Folk hade fortfarande mig i minnet som den kubanske piloten som hade stulit ett plan i Kuba och landat i Miami. Eduardo Ferrer hälsade mig varmt välkommen och via honom kom jag snabbt i kontakt med andra kubanska piloter och grupper.

En av dessa var den mest omtalade och politiskt mest framgångsrika av grupperna i Miami, Bröder till undsättning (Hermanos de Rescate). Det var kubanska piloter som gjorde provokativa flygningar mot Kuba.

Den 24 februari 1996, efter att ha gett flera varningar, sköt det kubanska flygvapnet ner två plan från Bröder till undsättning och de två piloterna förolyckades. De hade kränkt kubanskt luftrum och kastat ut tusentals flygblad riktade mot den kubanska regeringen.

– Gruppen var viktig i den psykologiska krigföringen mot Kuba. Deras plan fylldes med journalister som flögs ut över Karibien för att bevaka hur ´Los Balseros´, båtflyktingarna, drev från Kuba mot Miami, ett groteskt skådespel. Efter nedskjutningen tog det i princip slut för organisationen, berättar René González.

CUPA utgjordes av en grupp nostalgiska kubaner från Batistaepoken. Några av dessa hade också flugit och stridit för diktatorn eller i invasionen av Grisbukten. Andra hade deltagit som piloter och legoknektar i Kongo.

Flera av dessa återvände till Miami eller landade i Nicaragua där den USA-stödde diktatorn Anastasio Somoza kontrakterade dem. Somoza höll ut till den 19 juli 1979 då den sandinistiska befrielsefronten FSLN störtade honom. Därför, säger René González och ler återigen illmarigt, hyser de dubbelt agg mot revolutionen.

– Kapten Eduardo Ferrer rådgjorde med mig om möjligheten att skicka ett förarlöst plan styrd med fjärrkontroll mot Kuba med explosiva ämnen. Senare fick jag kännedom om att en person från Nasa hade samarbetat med dem.

Det var också via kapten Eduardo Ferrer som René González lyckades infiltrera Bröder till undsättning. När organisationen offentliggjordes deltog René González vid invigningen. Där fanns även en annan person som efter 8 oktober 1967 blev känd som Che Guevaras bödel, CIA-agenten Felix Rodriguez, som utbringade en skål med den kubanske agenten.

René González tillbringade en tid med Bröder till undsättning. Men det fanns grupper som var mycket mer våldsamma. Det var dit han förflyttade sin operativa verksamhet.

– PUN, Nationella demokratiska unionen, var en sådan organisation. Partiet hade ett militärt träningsläger i Miami och kopplingar till narkotikahandeln. Via Havanna satte vi FBI på dem och deras finansiering upphörde. Från denna grupp bröt sig en annan grupp ut som kallade sig ”Comando de Liberación Unido”, CLU. CLU leddes av en man som hade varit andreman i PUN men fängslats för narkotikatrafik. CLU var en direkt kopia av PUN och hade även ett militärt träningsläger sydväst om Miami med kopplingar till knarkkartellen i Honduras. Också denna grupp lyckades vi få upplöst.

Det var detta som i huvudsak var De Fems uppgifter på amerikanskt territorium, att infiltrera uppenbart olagliga våldsamma terrorgrupper med bas i USA, som dessutom kränkte andra staters territorium. De Fem kartlade hur, vem och var dessa grupper opererade och vilka som var deras konkreta aktionsplaner. All dokumentation skickades via hemliga vägar till Havanna som bearbetade materialet för att dra de riktiga politiska och materiella slutsatserna av den samma.

Sammanlagt blev det 260 dokument som utgjorde De Fems rapporter. Den mäktiga dossiern överlämnades av den kubanska regeringen till en FBI-delegation som landade på José Martí-flygplatsen utanför Havanna den 16 juni 1998. USA-agenterna imponerades av omfånget och innehållet.

Men vägen till FBI hade gått via den i litteratur Nobelpriskrönte colombianske författaren Gabriel García Marquez. Han var personligen vän med både Fidel Castro och Bill Clinton.

Budskapet gick hem och FBI-delegationen skickades av Clinton till Kuba. Där överlämnades dossiern med förhoppningen att USA-myndigheterna skulle vidta de nödvändiga åtgärderna för att stoppa framtida terroraktioner från USA-territorium.

– Jag hade ingen aning om innehållet i det övriga materialet av de 260 dokumenten. För när processen och rättegången mot oss inleddes hade allt material hemlighetsstämplats. Åklagarämbetet var noga med att inte tala om ”terrorism” i målet. Ett exempel på motsatsen är när jag arresterades. Jag var då på väg mot Bahamas. Terroristgrupperna hade planer på att föra in vapen där. Och eftersom jag är pilot utsågs jag av gruppen för att transportera vapnen dit. Men med arresteringen av oss fem verkställdes aldrig dessa planer.

René González berättar hur FBI-delegationen som anlände till Kuba tackade sin kubanska motsvarighet för den vänliga gesten, trots det iskalla politiska kriget som rådde under 1990-talet mellan Kuba och USA. FBI, som nu förfogade över dossiern, skulle vidta åtgärder när de återvände till USA, sa de. Men plötsligt greps De Fem den 12 september 1998. Anklagelserna vändes mot dem medan terroristerna satt i orubbat bo i Miami.

– Det var ett förräderi och en uselhet av Bill Clinton mot Fidel, säger en allvarlig René González när han för ämnet på tal.

– Varför? Det är det ingen som vet. Det finns element, till exempel FBI:s chef i Miami, som är blodiga samarbetsmän till terroristerna. Det är känt att han gick så långt som att bränna personakten över CIA-terroristen Luis Posada Carriles, ansvarig för bomben ombord på ett kubanskt civilplan mellan Caracas-Barbados-Havanna 1976 där 73 civila dödades. Jag antar att när Miamis FBI-chef kontaktades av FBI i Washington för att följa upp innehållet i de 260 dokumenten och vidta åtgärder mot terroristerna, vände han i stället hela processen mot oss. Rädslan hos terrorgrupperna i Miami var att samarbetet mot terrorismen mellan de två länderna skulle förstärkas och utvecklas.

Det enda brott som De Fem erkänner sig ha begått är att de inte registrerade sig som agenter i tjänst hos Kuba när de inledde sina operationer i Miami. René González ler och säger:

– Jag kommenterade det erkännandet till domaren med orden: ”Det är som om CIA skulle skicka ett antal CIA-agenter till Afghanistan under Talibanregeringen”.

– Det finns ingen som helst mening med att göra det och jag tillade till domaren med eftertryck: ”Om Ni (USA:s åklagare och rättsmyndigheter) hade gjort ert jobb hade vi aldrig behövt tvingas att infiltrera (terroristorganisationerna i Miami). Det är omöjligt att vi skulle kunna infiltrera och registrera oss som agenter hos den regering som samtidigt är medansvarig till terrorismen!”

– Ansvaret ligger därför hos USA-myndigheterna då de är delaktiga i terrorismen genom att skapa, underhålla och tolerera den. Vi fem erkände brottet att vi inte hade registrerat oss som agenter och sa: ”Gå på det, ge oss de år som lagen säger”. Men de komplicerade och politiserade fallet.

Rättegången på en politiskt ”förorenad” plats som Miami kunde bara sluta på ett sätt, med fällande domar. Hela processen mot De Fem kantades av skandaler och skulle ha lagts ned i en normal rättsstat.

– Alla slags legala och illegala metoder användes. Domare och vittnen mordhotades. Bevis förstördes och domslut annullerades. Medierna utgjorde en del av åklagarämbetet. Tusentals dollar betalades under bordet till journalister för att också de skulle ”fälla” oss, understryker René González och nästan suckar vid minnet.

– Jag gillar inte att prata om tortyr i vårt fall. Men det var det som användes för att knäcka oss. Men vi kom ut ur fängelset starkare än innan, summerar den reslige agenten med en övertygelse och ett lugn i blicken som imponerar.

Amnesty International skrev i ett uttalande att ”under rättegången presenterades inga bevis för att de åtalade verkligen hade tillgång till eller hade vidarebefordrat sekretessbelagda uppgifter”. Den internationella människorättsorganisationen dömde även ut det faktum att De Fem hade varit hermetiskt isolerade och haft en begränsad tillgång till sina advokater och rättegångsdokumentation, ”vilket hade undergrävt deras rätt till försvar”.

– Detta är mitt land, mitt folk och ett samhälle som jag vill delta i arbetet för, säger han när vi börjar runda av intervjun. Men nu måste vi förstärka och bättre organisera solidariteten med Gerardo, Antonio och Ramón. Jag tror att vi har tillräcklig kraft för att skaka om Vita Huset.

Så sa René González den 28 november. Tre veckor senare, den 17 december landade de övriga tre kamraterna till redan frisläppta René González och Fernando González.

Det kubanska folket gick ut på gatorna i spontana demonstrationer och jublade. I Miami, som hade jublat när René González kom dit 1990, grät nu spillrorna av den kontrarevolutionära kolonin medan de förbannade Obama. Imperiet hade återigen lidit ett oerhört pinsamt politiskt nederlag i nivå med det misslyckade invasionsförsöket i Grisbukten 1961.

Kuba var det sista landet på den amerikanska kontinenten att befria sig från den spanska kolonialismen, men det första landet att befria sig från USA-imperialismen och utropa en socialistisk revolution i samma hemisfär. 53 års kriminell blockad kunde heller inte kuva detta hjältemodiga folk som den 17 december 2014 inkasserade ännu en politisk seger.

En vändpunkt i USA:s Kubapolitik?

Blockaden måste hävas

Louise Österlin

Proletären 8/1 2015

Att Barack Obama erkänt blockaden mot Kuba som ett misslyckande är en seger för den kubanska socialismen. Men mycket återstår innan den omfattande blockaden helt kan brytas och USA:s mål är allt jämnt att störta Kubas regering.

Efter flera månaders hemliga förhandlingar mellan USA och Kuba offentliggjordes plötsligt att USA kommer att häva sitt ”handelsembargo”, eftersom denna politik inte under alla dessa år lyckats med att främja USA:s intressen.

17 december 2014 var en glädjens dag för Kuba, främst eftersom de tre kubaner som fortfarande var fängslade i USA nu kunde återvända hem till Kuba. En utväxling gjordes mellan dessa tre och två USA-agenter som varit fängslade på Kuba.

Obama höll samma dag ett långt tal och förklarade sig vilja normalisera förhållandena med Kuba, återupprätta de diplomatiska förbindelserna (som USA bröt 1961) och överväga att upphäva sitt lands beteckning av Kuba som en ”stat som sponsrar terrorism”.

Tidigare samma dag hade också Raúl Castro hållit ett tal, betydligt kortare, där han förklarade att Kuba är villig att inleda en dialog med USA, baserad på ömsesidig respekt för ländernas självständighet. Han betonade att Obamas beslut att frige de tre kubanerna förtjänade det kubanska folkets respekt och erkännande. Han sa: USA och Kuba måste lära sig att leva sida vid sida på ett civiliserat sätt, med sina skillnader.

Tyvärr visade inte Obamas tal samma känsla för vikten av ömsesidig respekt. Han säger att ”USA är stolt över att ha stött demokrati och mänskliga rättigheter på Kuba under fem decennier.”

En sådan mening, inflikad som om den vore en självklarhet, kan kubanerna knappast acceptera, då de fått utstå de mördande konsekvenserna av USA:s kubapolitik under mer än ett halvt sekel. Kubanerna har upplevt hur USA ständigt försökt underminera deras suveränitet och demokrati och hela tiden kränkt deras mänskliga rättigheter.

Obama deklarerade i sitt tal att Kuba är välkommen till toppmötet som de amerikanska staternas organisation OAS ska hålla i april 2015. Men så tillägger han att ”inte bara ledarna ska bjudas in, utan även representanter för civilsamhället”. Alltså de individer och smågrupper som USA under många år slussat in pengar, utrustning och instruktioner till. Här har vi alltså ännu ett respektlöst uttalande.

Varför vill USA upphöra med sitt ”handelsembargo”? Som vi relaterat här ovan är anledningen enligt Obama att embargot inte har lyckats med att ”främja USA:s intressen”. Var och en måste då fråga sig: Vad är det för intressen?

Obama anser att USA:s kubapolitik hittills har begagnat sig av ”en föråldrad metod”. Men att hävda USA:s intressen på Kuba har under mer än ett halvt sekel inneburit att med alla medel och alla metoder försöka störta Kubas regering och undanröja Kubas socialistiska samhällssystem. Livet på Kuba skulle göras så miserabelt att kubanerna skulle revoltera mot sin egen regering och sedan tacksamt inrätta sig efter en politisk ordning i USA:s smak.

Det är själva syftet med USA:s kubapolitik, och i detta ligger ”USA:s intresse”. Har det syftet nu plötsligt ändrats? Sannolikt är att kubanerna förhåller sig ganska skeptiska.

En annan sak man verkligen kan fråga sig är om de fem kubanerna, som nu har fått återvända till sitt land som fria män, verkligen fått någon rättvisa? Har USA erkänt att de har behandlats orätt under dessa 16 år som gått? Nej, deras kamp för rättvisa har klippts av och de har kvitterats mot två fångar som Kuba släppt till USA, agenten Alan Gross samt ytterligare en person.

I språkbruket som använts från USA i nyhetssändningarna den 17 december betecknas de fem kubanerna orätt som ”spioner”, medan Alan Gross nämns som ”USA-medborgaren” som varit ”orätt fångslad” på Kuba under fem år. Detta språkbruk återgavs helt okritiskt i svenska media.

Har USA erkänt att De Fem arbetade för att hindra terrorism mot Kuba och att de räddade många liv? Nej, istället svärtas de ned med den nedvärderande och felaktiga beteckningen ”spioner”.

Finns det någon vilja i USA att se till att verkliga terrorister får stå till svars för sina handlingar? Luis Posada Carriles, ansvarig för terrordåd där många människor mist livet, går fortfarande fri i Miami, och har aldrig riskerat utlämning till rättvisan.

Mycket återstår innan blockaden är hävd. Relationen USA-Kuba handlar inte om något ”handelsembargo” utan om decennier av politisk, ekonomisk, kulturell och vetenskaplig blockad och belägring, parad med spioneri, terrorism, psykologiskt krig och hatpropaganda. Det är inte gjort i en handvändning att stryka ett streck över allt detta. Blockadpolitiken är stadfäst i USA-lag och kräver kongressbeslut om den ska upphävas.

President Obamas formella makt är inskränkt till att kunna påverka tillämpningen av blockadlagstiftningen. Hittills under Obamas tid som president har istället tillämpningen av lagarna hårdnat, med allt högre böter för dem som dristar sig att bryta mot lagarna.

USA vill göra sig kvitt Kubas exempel, som har haft en så stor betydelse för de senaste årens progressiva utveckling i Latinamerika. USA betraktar Kuba som sin fiende. Varje år förnyar USA:s president ”lagen om att handla med fienden” visavi Kuba. President Obama gjorde detta så sent som i september 2014.

Obama har tagit steget att erkänna att USA:s kubapolitik har misslyckats, och signalerat en ny taktik för att ”främja USA:s intressen” på Kuba. Solidaritetsrörelsen behöver vara uppmärksam på vad denna taktik kan komma att innebära för Kuba och även för de växande progressiva strömningarna i Latinamerika. Det är nu viktigare än någonsin att stödja Kubas krav på självbestämmande och på ett ömsesidigt respektfullt förhållande till USA.

Lästips (på marxistarkivet):

Om Kuba, inklusive om ”De Fem”: [Kuba](#)